

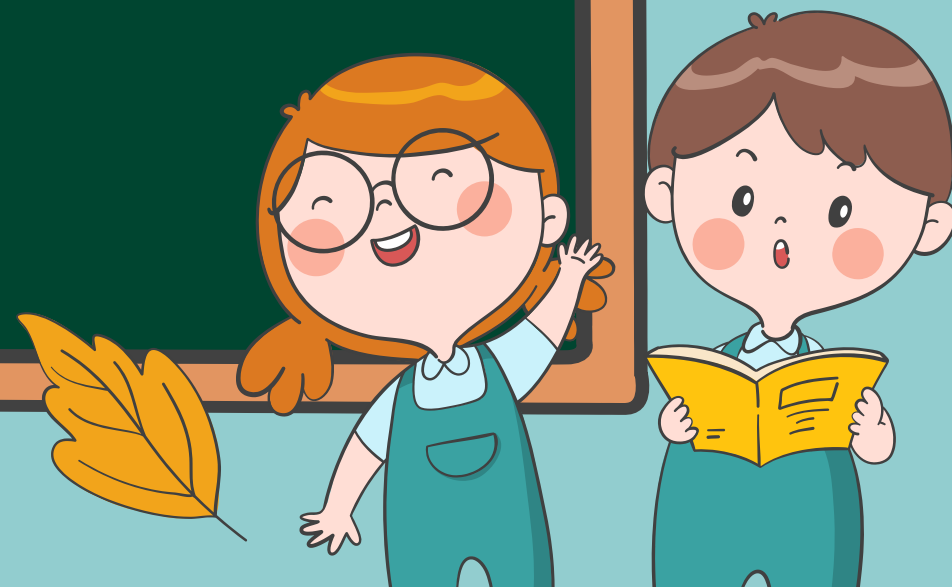
รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การอธิบายคุณค่าของโคลงโลกนิติ

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

ทุกอาชีพล้วนมีคุณค่าในตัวเองเสมอ

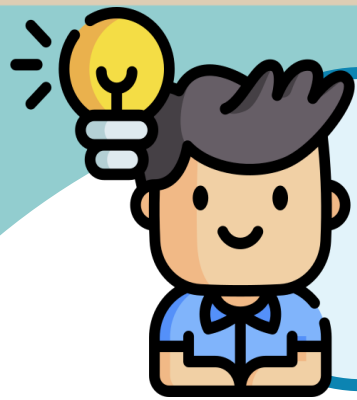

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าโคลงโลกนิติ
มีคุณค่าอะไรบ้าง

การอธิบายคุณค่าของ โคลงโลกนิติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่านได้
๒. เขียนอธิบายคุณค่าของโคลงโลกนิติได้
๓. นำข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

กิจกรรมค้นคว้าหาข้อคิดและคุณค่า

อ่านโคลงโลกนิติต่อไปนี้
จากนั้นค้นหาข้อคิดและคุณค่า

ค้นคว้าหาข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น
ฝนทั้งเท่าเข็มเพชร
คนเกี้ยวเกลียดหน้ายเวียน
กลอุทกในตะกร้า

นักเรียน
ผ่ายหน้า
วนจิต
เปี่ยมล้นฤมี

ถอดคำโคลงเชื่อมโยงความหมาย

ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น
ฝนทั้งท่าเข็มเพียร
คนเกี้ยวเกลียดหน้ายเวียน
กลอุทกในตะกร้า

นักเรียน
ผ่ายหน้า
วนจิต
เปี่ยมล้นฤมี

ความรู้ผู้ปราชญ์นั้น
ฝนทั้งเท่าเข็มเพียง
คนเกี่ยวเกลียดหน้ายเวียน
กลอุทกในตะกร้า

นักเรียน
ผ่ายหน้า
วนจิต
เปี่ยมล้นฤมี

ถอดความได้ว่า นักปราชญ์คือผู้ที่มีความเพียรพยายาม จึงสามารถที่จะฝนทั้งสำหรับตีเหล็กให้เล็กเท่าเข็มเย็บผ้าได้ แต่ผู้ที่มีนิสัยเกลียดคร้าน ไม่ว่าจะทำอะไรก็ย่อมนำไม่สำเร็จ เหมือนกับการตักน้ำใส่ตะกร้าที่ไม่มีวันเต็มได้

คำถามชวนคิดพินิจความหมาย

หากกล่าวถึงเรื่อง “การอธิบายคุณค่าของเรื่อง”
นักเรียนนึกถึงอะไรบ้าง

คำถามชวนคิดพินิจความหมาย

นักเรียนบอกได้หรือไม่

“การอธิบายคุณค่าของเรื่อง” คืออะไร

การอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

คือ การวิเคราะห์หาลักษณะดีเด่นของเรื่องที่อ่าน เช่น
คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าด้านสังคมและ
วัฒนธรรม โดยใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง แยกแยะ และ
แสวงหาเหตุผลเพื่อประเมินคุณค่าของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล

คุณค่าของเรื่องที่เราอ่านมีดังนี้

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

๔. คุณค่าด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การอธิบายคุณค่าของ โคลงโลกนิติ

๑. อ่านเรื่องให้เข้าใจและ
จับประเด็นสำคัญของเรื่อง

๒. พิจารณาไตร่ตรองคุณค่า
ของเรื่องที่อ่านในแต่ละด้าน

หลักการอธิบายคุณค่า
ของเรื่องที่อ่าน

๔. เขียนสรุปคุณค่าและข้อคิด
ในแต่ละด้านให้ตรงประเด็น

๓. วิเคราะห์คุณค่าของเรื่องที่อ่าน
ให้ถี่ถ้วนและถูกต้อง

กิจกรรม

“อ่าน คิด พินิจคุณค่า”

ตัวอย่าง การอธิบายคุณค่าของโคลงโลกนิติ

ปลาร้าพันห่อด้วย

ใบคา

ใบก็เหม็นคาวปลา

คละคลุ้ง

คือคนหมู่มาก

คบเพื่อน พาลนา

ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง

เฟื่องให้เสียพงศ์

คำถามชวนคิด

นักเรียนสามารถอธิบายคุณค่า
ของโคลงโลกนิติที่กำหนดให้ได้อย่างไร

ตัวอย่าง การอธิบายคุณค่าของโคลงโลกนิติ

ปลาร้าพันห่อด้วย

ใบคา

ใบก็เหม็นคาวปลา

คละคลุ้ง

คือคนหมู่มาก

คบเพื่อน พาลนา

ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง

เฟื่องให้เสียพงศ์

อธิบายคุณค่าได้ ดังนี้

๑. **ด้านเนื้อหา** คือ สอนเรื่องการเลือกคบเพื่อน เราไม่ควรคบคนพาล เพราะคนพาลจะชักชวนเราไปทำในสิ่งที่ผิด ทำให้เสียชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูล เราควรเลือกคบคนดี เพราะคนดีจะชักชวนเราไปทำแต่สิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ ดังคำกล่าวที่ว่า

“คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล”

อธิบายคุณค่าได้ ดังนี้

๒. **ด้านวรรณศิลป์** คือ การเลือกใช้คำในการเปรียบเทียบหรืออุปมาโวหาร ซึ่งใช้คำว่า **“ปลาร้า”** เปรียบเทียบได้กับ **“คนพาล, คนเกเร”** และคำว่า **“ไบคา”** เปรียบเทียบได้กับ **“คนทั่วไป”** ซึ่งทำให้เกิดความงามทางภาษาอย่างหนึ่ง

อธิบายคุณค่าได้ ดังนี้

๓. ด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ แทรกวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยก่อน โดยพ่อแม่มักสอนให้ลูกเลือกคบคนดีเป็นมิตร เพราะถ้าคบคนพาลก็จะถูกชักจูงไปทำในเรื่องที่เสื่อมเสียและทำให้เสียหายแก่วงศ์ตระกูล

อธิบายคุณค่าได้ ดังนี้

๔. ด้านการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ หากเราอยู่ในสังคมที่มีทั้งคนดีและคนไม่ดี จะต้องรู้จักแยกแยะคนดีและคนไม่ดีให้ได้ และรู้จักเลือกคบคนดีเป็นมิตร ไม่คบคนที่มีนิสัยพาลหรือนิสัยเกเร

สรุปประโยชน์จากกิจกรรม

“อ่าน คิด พินิจคุณค่า”

คำถามสรุปประโยชน์การทำกิจกรรม

คำถาม : นักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้าง
จากการทำกิจกรรม “อ่าน คิด พินิจคุณค่า”

ได้แนวทางในการอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน และสามารถนำแนวทางที่ได้ไปวิเคราะห์ ค้นหาข้อคิด และคุณค่าจากโคลงโลกนิติได้

กิจกรรมพัฒนาทักษะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกโคลงโลกนิติที่สนใจ จำนวน ๑ บท
แล้วเขียนอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ
บทนั้นให้ถูกต้อง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๕
เรื่อง การสรุปอธิบายคุณค่าและ
ข้อคิดจาก โคลงโลกนิติ
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำในการทำงาน
- ๓) ประเมินการเขียนอธิบายคุณค่าและ
ข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง การสรุปอธิบายคุณค่าและ
ข้อคิดจาก โคลงโลกนิติ
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จให้ส่ง
ที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

เลือกบทที่สนใจ ๑ บท

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๔. คุณค่าด้านการนำไปใช้ในชีวิตจริง.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

การอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน เป็นการวิเคราะห์ลักษณะดีเด่นในด้านต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่าน เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง กลับกรอง แยกแยะ และแสวงหาเหตุผลเพื่อประเมินคุณค่าของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล

ใบความรู้ที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๑. คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ

คือ การที่ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิดเพิ่มขึ้น ทำให้มีปัญญา
แตกฉานทั้งด้านวิทยาการ ความรู้รอบตัว ความรู้เท่าทันคนและ
อื่น ๆ

ใบความรู้ที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

คือ ศิลปะในการประพันธ์และความงามทางภาษา เป็นการใช้คำให้เกิดความงาม ความไพเราะทางภาษา ผู้อ่านสามารถซาบซึ้งในความหมายของคำ เห็นภาพเคลื่อนไหว เกิดภาพพจน์จินตนาการตามอารมณ์และความนึกคิดต่าง ๆ เช่น ความรู้สึกโศกเศร้าสะเทือนใจ โกรธ ตลกขบขัน เป็นต้น

ใบความรู้ที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

คือ เรื่องราวที่อ่านจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม คติชีวิต คำสั่งสอน คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ การเมือง อาหารการกิน สอดแทรกไปกับการดำเนินเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เกี่ยวกับสังคมในอดีต ช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตความเป็นไทยมากยิ่งขึ้นและงานเขียนที่ดีจะช่วยจรรโลงสังคมได้ด้วย

๔. คุณค่าด้านการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

คือ การที่ผู้อ่านสามารถนำข้อคิด คติเตือนใจ แนวคิดจากวรรณคดี และประสบการณ์จากเรื่อง πουอ่านไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สรุปการทำกิจกรรม

การอธิบายคุณค่าของโคลงโลกนิติ

แนวคำตอบใบงานที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

นาคีมีพิษเพียง

เลื้อยบ่ทำเดโช

พิษน้อยหยิ่งโยโส

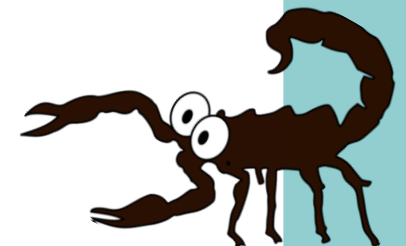
ชูแต่หางเองอ้า

สุริโย

แหล่ซ่า

แมลงป่อง

อวดอ้างฤทธิ์

แนวคำตอบใบงานที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา

ให้ความรู้เรื่องธรรมชาติของงูและแมงป่องว่ามีลักษณะนิสัยอย่างไร และให้ข้อคิดในเรื่องการวางตัวและการใช้อำนาจให้ถูกต้องและเหมาะสม

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

มีการใช้คำอุปมา โดยใช้คำว่า “**เพียง**” เปรียบเทียบว่า “นาดี มีพิษ**เพียง** สุริโย” หมายถึง งูมีพิษเหมือนกับพระอาทิตย์

แนวคำตอบใบงานที่ ๕

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

๓. คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

สะท้อนลักษณะนิสัยของคนบางประเภทในสังคมไทยที่มักมีนิสัยอวดอ้าง หยิ่งยโส ไม่เจียมตน ซึ่งโคลงบทนี้ต้องการสอนให้คนในสังคมวางตัวให้เหมาะสม ไม่หลงในอำนาจ

๔. คุณค่าด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประพฤติปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสม ไม่โอ้อวด ไม่เย่อหยิ่ง และไม่โอ้อวดทำตัวเก่งกว่าหรือข่มผู้อื่น

An illustration of a classroom. On the left, a male teacher with glasses, wearing a blue vest over a white shirt and dark pants, stands behind a wooden desk. The desk has a pencil holder with red, yellow, and blue pencils, and an open book. Behind the teacher are two shelves with books and three framed certificates on the wall. A round clock is mounted on the wall. On the right, a large whiteboard with a light blue border is mounted on the wall. The whiteboard has a yellow rounded rectangle at the top containing the title, and two lines of black text below it.

คำถามสรุปบทเรียน

การอธิบายคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
มีประโยชน์แก่นักเรียนอย่างไร

ประโยชน์ของการอธิบายคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

๑. ได้รับความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๒. ได้เห็นความงามทางภาษาและศิลปะการประพันธ์

๓. ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องที่อ่าน

๔. ทำให้เห็นภาพสะท้อนสังคมในสมัยนั้น

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง จำนวนเปรียบเทียบที่ปรากฏในโคลงโลกนิติ

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๖ จำนวนเปรียบเทียบที่ปรากฏในโคลงโลกนิติ
๒. ใบงานที่ ๖ จำนวนเปรียบเทียบที่ปรากฏในโคลงโลกนิติ
๓. หนังสือรวบรวมสำนวนไทย

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

